

POVESTIRI ISTORICE

Partea a II-a

Antologie,
coordonarea ediției
și reperi biobibliografice
de **VALERIA FILIMON**

Copertă și ilustrații
de **VALENTIN TĂNASE**

CUPRINS

Scurtă lămurire	6
Povestea „Gânditorului”	8
Dromichete și Lisimah	10
Steagul cu cap de lup	12
Decebal, eroul strămoșilor, strămoșul eroilor noștri	14
Strămoșii de pe Columna Traiană	17
Cloșca cu pui de aur	20
„Ursul” și-a apărat bărbătește „bârlogul”	22
„Dragoș, mândru ca un soare”	25
Veverița, vrăcioaia Măriei sale	28
Ștafetarul de la Rovine	30
Vlad Țepeș și boierii vicleni	31
Un om al dreptății strașnice și al curajului neînfricat - Vlad Țepeș.....	33
Arcul și tolba cu săgeți	36
Legenda mănăstirii Putna	38
„Ho, că nu dau tătarii...”	41
Voievodul și înțeleptul	43
Doamna Maria-Oltea apără Cetatea Neamțului	46
Radu-Vodă cel Viteaz	49
Visul lui Petru Rareș	52
Sus, la Ciceu, în cetate	55
Ion-Vodă și pana cronicarului	58
Oana, fata oșteanului Nicoară	61
Mihai-Vodă Viteazul, faptă și simbol	62
Buzeștii au salvat viața lui Mihai-Vodă	68
Un domn sărac și bun	70
Un iobag își plătește îndatoririle către nobil	73
O tragică spaimă, cu urmări ceva mai norocoase	74
Chipul lui Horea	77
Onuț al lui Florea.....	80
Dreptatea lui Tudor.....	82
Ana Ipătescu	84
Cântecul revoluționarilor	86
Buciumanele din Mărișel	88
Întâlnirea fraților	92
Trece Măria Sa Cuza-Vodă	96
Ocaua lui Cuza	98
Peneș Curcanul și prototipul lui din 1877	100
„Volintirul” transilvan	102
Dorința călărașului Mohor Vasile	105
Cozia, zidirea de la îngemănarea munților și a inimilor românești	110
1 Decembrie 1918 la Alba Iulia: Pe-al nostru steag e scris Unire!	113
Repere bibliografice, Dumitru Almaș	116
Repere biografice, Valentin Tănase	118
ADDENDA - Atelier de creație	120

POVEȘTEA „GÂNDITORULUI”

Azi stau în Muzeul de istorie națională, într-o vitrină, așezate pe catifea vișinie. Dar mii și mii de ani au stat în pământ.

E vorba de două statuete modelate din lut.

Le-au descoperit arheologii, săpând un deal de lângă Cernavodă, pe malul dobrogean al Dunării. După ce le-au cercetat cu mare grijă, au aflat că au fost făcute de oamenii care au trăit pe meleagurile române acum patru-cinci mii de ani. Una dintre statuete înfățișează un bărbat voinic, spătos, așezat pe un scăunaș cu patru picioare. Își sprijină capul în mâini și coatele pe genunchi. Femeia stă jos, pe pământ, cu un genunchi ridicat și cu palmele sprijinite pe el, cu capul ușor întors spre stânga, parc-ar privi spre bărbatul de alături.

Amândouă aceste făpturi omenești, întruchipate din lut, par a se odihni într-un amurg, după o zi de muncă grea. Cu privirea dusă, undeva, departe, bărbatul parcă se gândește la ceea ce a înfăptuit și la ceea ce mai are de înfăptuit mâine și poimâine și răspoimâine. Femeia cată spre dânsul, cu dragoste și mirare, cu interes și nerăbdare așteaptă un răspuns, un sfat, un îndemn.

Dar la ce gândește, oare, bărbatul? Poate la ogorul pe care l-a deștelenit; împreună cu femeia și cu copiii lui, și l-a semănat cu grâu. Au muncit cu unelte sărace; plug de lemn, săpăligă de piatră. Și n-a fost ușor, ci greu, tare greu. Sau poate gândește la cele dintâi fructe culese din copacul sădit cu zece ani în urmă. Ori la vitele îmblânzite și la tot ce ar putea avea folos de la ele. Sau poate la căsuța pe care au înfiripat-o din pământ și din bârne de lemn. Femeia a împodobit-o cu țesături și împletituri din fir de cânepă sau in, din lână sau cu pielicele de miel ori de ied.

Pe poliță au așezat și câteva unelte: cuțitașe din piatră și ace din os, toporașe din corn de cerb, vase din lemn și câteva oale din lut, frumos modelate și împodobite cu încreștări.

Copiii, de bună seamă, au adăpostit într-un coteț din nuiele cele câteva găini și rațe pe care le-au îmblânzit în joaca lor. Aceste păsări sunt acum cumiști, fac ouă bune de mâncat și au o carne dulce și fragedă.

Bărbatul și femeia lui mai au și roiuri de albine, așezate în stupi împlețiți din nuiele subțiri și lipite cu lut. Acum, în înserare, zumzetul albinelor se mai aude la urdinișul deschis ca o ușiță rotundă.

S-o mai fi gândind bărbatul acesta modelat din lut și la frații lui, din aceeași familie, din același neam. Gândește, poate, cum să apere sătucul lor din vârful dealului, primejduit adesea de fiare sălbatice: lupi, urși, bouri. Ar fi foarte bine dacă s-ar putea uni sătucul lor cu altele și s-ar întrajutora, ar lucra pământul, ar păzi turmele, ar pescui și s-ar apăra împreună. Așa, teama de primejdii ar fi mai mică, roada muncii mai spornică, iar liniștea și pacea mai mare.

Privindu-l cu drag și încredere, femeia îi spune:

– Ai dreptate; tu ești harnic, priceput, înțelept. Ca tine mai sunt mulți. Toți, împreună, puteți face viața mai bună și mai frumoasă.

Arheologii au numit aceste statuete din lut ars „Gânditorul și soția lui”. Un nume foarte potrivit. Ele ne fac o idee despre oamenii care au trăit pe pământul nostru, acum cinci-șase mii de ani. Acei oameni dintru începuturi care au pus aici, în vremi preistorice, temelia civilizației. „Gânditorul și soția lui”. Sunt strămoșii strămoșilor noștri. Povestea lor n-o știm: le-o ghicim doar din urmele pe care ni le-au lăsat: unelte, vase, statuete. Și ne dăm seama că au fost oameni vrednici, cu mare dorință de a-și îmbunătăți traiul și de a propăși, că iubeau munca, ordinea și le plăcea frumosul. Dovadă chiar aceste statuete modelate din lut.

LBRIS

We know
books

Sunt vreo două mii două sute de ani de atunci. În acele vremi, pe pământul nostru trăia un popor numit daci sau geți. Întâia oară el se organiza aici, în Câmpia Dunării, într-un stat geto-dac. Reședința era la *Helis*, o așezare, o *dava*, cu case din pământ și lemn, pe o înălțime, pe malul Ialomiței. Căpetenie era Dromichete. Unii îi spuneau chiar rege.

La miazăzi de Dunăre, în Macedonia, stăpâna pe atunci Lisimah, un rege trufaș, dornic de cuceriri. El a trimis pe tânărul său fiu, numit Agatocles, cu o armată mare să cucerească țara lui Dromichete.

Dar căpetenia geto-dacilor, mai pricepută în meșteșugul războiului, l-a înfrânt și l-a luat prizonier. L-a ținut captiv vreo opt ani.

Lisimah n-a cutezat să mai trimită o nouă oaste împotriva dacilor.

Dar Dromichete dorea încă să trăiască în bună pace cu vecinii; de aceea s-a gândit să-l lase pe Agatocles slobod, să plece în țara lui, în Macedonia.

– Du-te și spune părintelui tău, măritul rege Lisimah, că-i iert dușmănia și gândul rău de a-mi cotropi țara. Îi întind mâna, prietenește. Și ca să te încredințezi de dorința noastră, a dacilor, că vrem să trăim în pace, iată, tinere Agatocles, îi dăruiesc lucruri de preț, ca amintire de la noi.

Lisimah s-a bucurat de întoarcerea fiului din prizonierat. Dar s-a făcut că nu înțelege gândul de prietenie și frățietate al lui Dromichete. A vrut să se răzbune, să ștergă de pe steaguri rușinea înfrângerii și să supună pe geto-daci. A rânduit o nouă expediție împotriva lui Dromichete. O conducea el însuși, hotărât să biruie, cu orice preț. În fața primejdiei, Dromichete s-a sfătuit cu bătrânii lui și, cu durere, au hotărât:

– Ne retragem spre munți și pustiim totul în calea vrăjmașului.

Zis și făcut.

Oastea regelui Lisimah s-a văzut nevoită a înainta tot prin locuri pârjolate. Au istovit-o foamea și setea. Așa că geții au izbutit să prindă la strâmtoare oastea macedoneană, s-o înfrângă, s-o încercuiască și s-o ia prizonieră, împreună cu ambițiosul și lacomul rege Lisimah.

Dromichete a întrebat sfetnicii ce osândă să dea prizonierului. Mulți au zis:

– Lisimah ne-a călcat țara cu război. A omorât mulți geți. Să fie ucis!

– Nu! s-a împotrivit Dromichete. Dacă-l ucidem pe Lisimah, alt rege se va ridica în Macedonia și va veni asupra-ne, cu mânie și oaste și mai mare, să-l răzbune. Dimpotrivă: cruțându-i viața, Lisimah va pricepe, în sfârșit, că prietenia este mai de folos între popoarele noastre decât vrajba.

– Ai dreptate, Dromichete! au încuviințat sfetnicii.

Apoi, au orânduit mare ospăț pentru Lisimah și căpitanii lui. Le-au pus în față vase și tacâmuri scumpe de aur și argint, cum obișnuiau la ei acasă, în Macedonia. Și în vase au pus mâncăruri gustoase și fripturi bine rumenite și presărate cu mirodenii multe. Iar în cupe de aur au turnat vin spumos și chihlimbariu. În schimb, Dromichete și ceilalți fruntași geți au mâncat din vase de lut și de lemn, bucate sărace, cum mâncau ei de obicei. Iar vinul l-au băut din cupe de lut sau din corn de bour.

S-a mirat mult regele Lisimah de asemenea purtare și a întrebat:

– Cum, voi, biruatorii, vă ospătați din blide mai proaste decât noi, cei învinși?

– Așa mâncăm noi, îndeobște, a răspuns Dromichete. Noi am aflat că voi sunteți bogați și vă sluiți de vase și lucruri scumpe. E adevărat?

– Adevărat. Ne hrănim cu bucatele cele mai bune, din vase scumpe, de aur.

– Atunci, îngăduie să te mai întreb ceva, rege Lisimah: dacă ai acasă blide de aur și ești foarte bogat, de ce vii cu arma asupra-ne? De ce ne jefuiești țara? De ce faci ca sărăcia noastră să fie și mai mare? N-ar fi mai bine să ne-ajutăm și să propășim împreună, în prietenie?

Asemenea întrebări au lovit inima lui Lisimah ca o dojană aspră și amară. Așa a înțeles, în sfârșit, că Dromichete este un conducător înțelept, vrednic, viteaz și că-i bine să trăiască în bună înțelegere cu el. Se spune că a hotărât chiar să se înrudească: l-a căsătorit pe Agatocles cu fiica lui Dromichete. Și cât au trăit ei, între țara geto-dacilor și Macedonia a fost pace și prietenie.

STEAGUL CU CAP DE LUP

Cel mai viteaz și mai înțelept rege al dacilor, strămoșii noștri, a fost Decebal. Încă de pe când era băiețuș era curajos, drept, cinstit, milos cu cei în suferință.

Și vreau să vă spun că nu numai cu oamenii, ci și cu animalele se purta cu grijă și milă. Într-o zi, umblând cu prietenul său, Duran, prin pădurile din preajma Sarmizegetusei, a găsit un pui de lup căzut într-o prăpastie. Era mic, abia făcea ochi și, în cădere, își rupsese un picior.

Tremura, scheuna, părea gata să moară. Decebal l-a dus în cetate, i-a legat piciorul rupt între lopățele și l-a adăpostit într-o șură. Când s-a vindecat, a crescut mai mare și mai voinic decât un câine ciobănesc. Era domesticit, blând cu cei buni și aprig cu cei răi. Avea părul sur, aspru, gât gros, picioare puternice și colții ascuțiți. Când se înfuria, scotea un scheunat subțire, ca un șuier, de care toți câinii și chiar oamenii se înpăimântau. Poate de aceea Decebal l-a numit Șuier și l-a învățat să adune vânatul săgetat de el în pădure.

Odată, pe vreme de iarnă cu nămeți mari, Decebal s-a răzlețit de ceata vânătorilor. Și iaca, într-o poiană, s-a năpustit asupra lui o ceată de lupi flămânzi. În primele clipe Șuier și-a sticlit ochii, parcă bucuros că-și vede frații.

Decebal, lângă tulpina unui fag, și-a tras sabia cu vârful curbat, să se apere de fiare. L-a chemat pe Șuier să-i fie de ajutor. Lupul îmblânzit i-a venit la picioare. Dar haita de lupi a înconjurat copacul.

Primul lup care a atacat a fost prins în curbura sabiei de tânărul prinț și crestat în ceafă. Ceilalți lupi se pregăteau să sară... Deodată, Șuier s-a repezit între lupi, începând o luptă aprigă cu ei, scurmând și spulberând zăpada. Dar lupii erau numeroși și au prins să-l sfășie cu colții. Decebal, urcat în fag, îi străpungea cu săgețile și haita s-a retras în pădure, urlând a pagubă.

Scorilo, tatăl lui Decebal, s-a minunat de curajul fiului său.

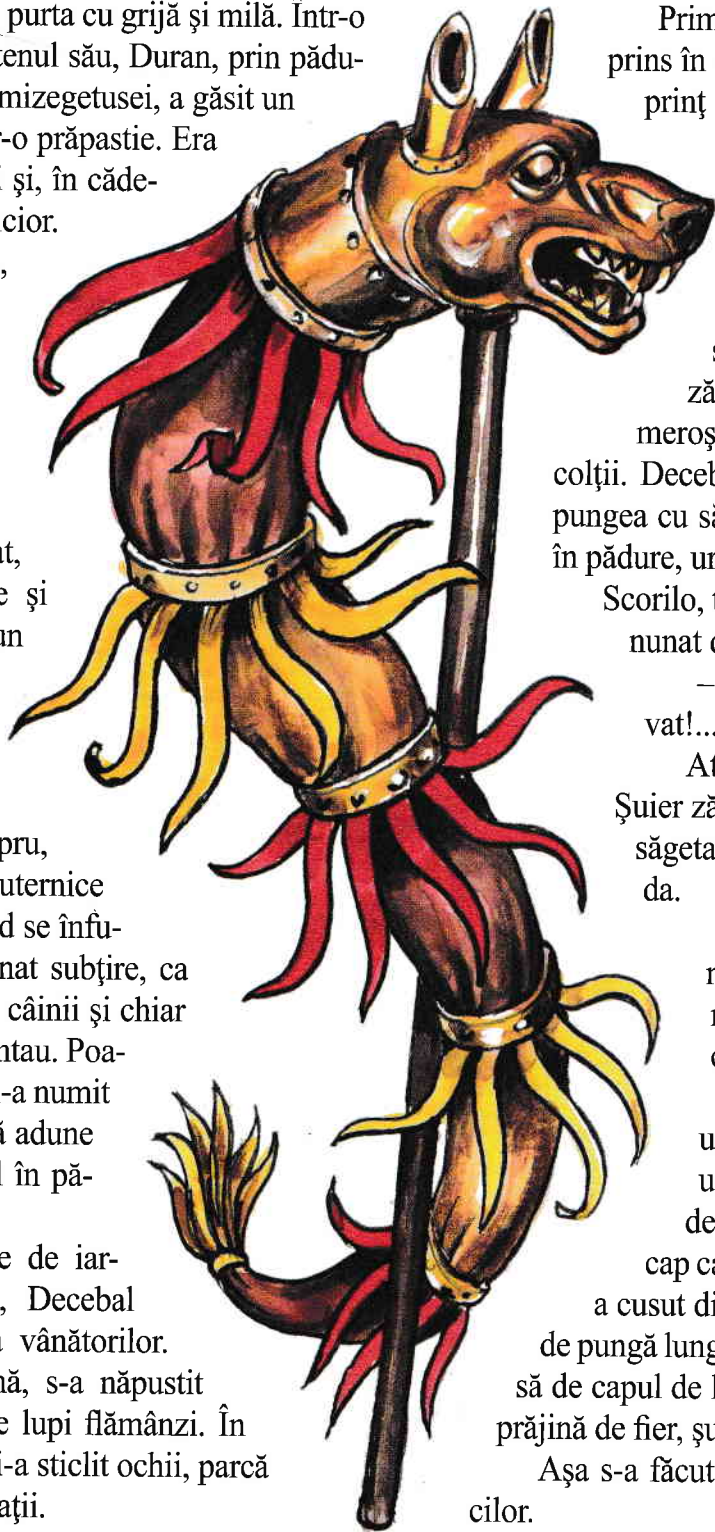
– Tată, Șuier m-a salvat!...

Atunci, toți l-au văzut pe Șuier zăcând între cei patru lupi săgetați, care înroșiseră zăpada.

Șuier n-a mai trăit. A murit privindu-și stăpânul, pe care l-a apărat cu credință.

Tânărul i-a cerut unui meșter fierar să-i făurească din aramă un cap de lup, cu gura căscată, un cap ca al lui Șuier. Un cojocar a cusut din pielicele de ied un fel de pungă lungă de trei coți, care, prinsă de capul de lup de aramă, pus într-o prăjină de fier, șuiera în bătaia vântului.

Așa s-a făcut steagul de luptă al dacilor.

We know books

DECEBAL, EROUL STRĂMOȘILOR, STRĂMOȘUL EROILOR NOȘTRI

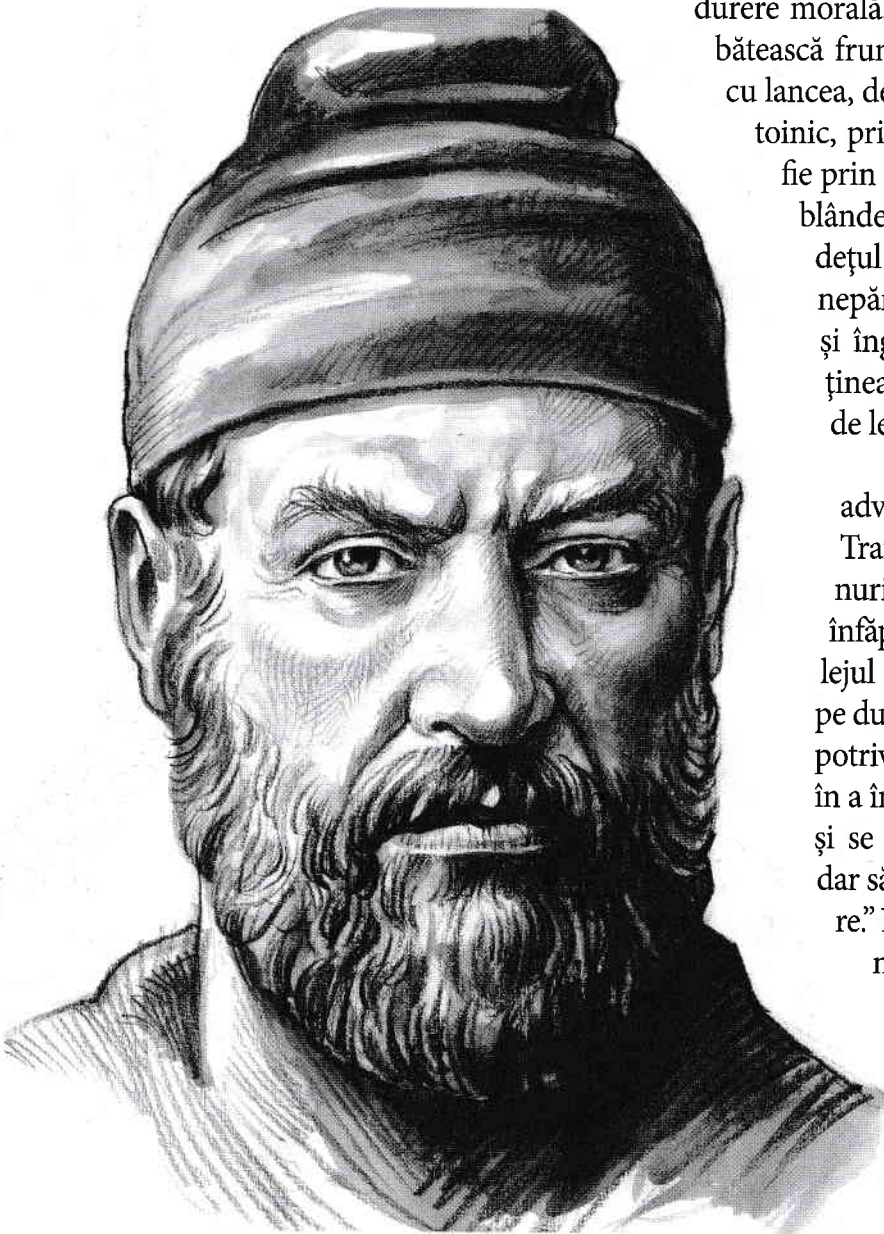
Ca și înaintașul său, Burebista, și mai mult decât el, Decebal a fost o personalitate de istorie universală, ivită la sfârșitul veacului întâi d.Hr. Părinte i-a fost Scorilo. La ocârmuirea dacilor l-a urmat pe bătrânul Duras-Diurpaneus. Și a luat conducerea statului dac în momentul când împărații romani, începând cu Domițian, extinseseră imperiul până la Dunăre și ținteau să-l extindă și la miazănoaptea

marelui fluviu. Adică, să supună Dacia și să-iculească bogățiile.

Din modul cum artiștii romani l-au dăltuit în marmură pe Columna Traiană ori în bustul aflat în Muzeul Vaticanului, sau din chipul cum l-a zugrăvit în cuvinte istoricul roman Dio Cassius, înțelegem că Decebal, regele dacilor, a fost un bărbat puternic, vânjos, tare de virtute, athletic, înzestrat cu o voință de oțel, capabil să înfrunte orice efort fizic și să îndure cea mai atroce durere morală. Impunător și voinic, de-o bărbătească frumusețe, știa să lupte cu spada și cu lancea, de jos și de-a călare. Iscusit și destoinic, priceput în conducerea oamenilor, fie prin poruncă hotărâtă și aspră, fie cu blândețe și dragoste, totdeauna cu județul cel mai drept, mai înțelept și mai nepărtinitor. Înfașurarea vulturească și îngândurarea severă de pe frunte țineau parcă să prevestească faptele de legendă pe care le-a săvârșit.

Dio Cassius scrie că Decebal, adversarul împăraților Domițian și Traian, a fost foarte priceput în planurile de război și foarte hotărât în înfăptuirea lor, știind să aleagă prilejul cel mai potrivit pentru a-l ataca pe dușman și a se retrage la timp, dacă potrivnicul era mai puternic. „Dibaci în a întinde curse, era un bun luptător și se pricepea să folosească izbânda, dar să și iasă cu bine dintr-o înfrângere.” Nu era cu nimic mai prejos de cei

mai vrednici dintre contemporanii lui. Și, de bună seamă, știa latinește și cunoștea multe din cultura și civilizația romană, pe care o admira pentru înălțimea și frumusețea ei.

A izbutit să unifice iar statul dac, ca pe vremea lui Burebista. I se dăduse chiar porecla de „Zimbru adunător de neamuri”. Și ar fi vrut să trăiască în pace cu romanii, schimbând peste Dunăre mărfuri și împrumutând, unii de la alții, tot ce-i bun, necesar și frumos.

A fost Decebal bun ocârmuitor de noroade, admirabil organizator, însuflețitor în ceasuri de grea cumpănă, iscusit diplomat și mare comandant de oști, în vremea grea când asupra Daciei s-a năpustit furtuna puterii romane. Ar fi putut spune ca Prometeu al lui Eschyl: „Geto-daci, vă urc pe treapta cunoașterii, vă dezbar de a crede în oracole și-n vrăji ca niște sălbateci. Vă-nvăț dulgheria, să vă faceți case înSORITE. Și zidăria vă-nvăț, să vă înălțați mândre cetăți în piscuri de munți. Să nu mai trăiți asemeni măruntelor furnici ori asemeni fiarelor, furișaji, ascunși în umezeala și noaptea grotelor. Vă iubesc mult, necuprins de mult, geto-dacii mei, și de aceea vă învăț ce-i răsăritul soarelui și asfințitul stelelor, ce gust are libertatea și cum se moare pentru apărarea ei”.

Dar istoria a făcut să-l aibă adversar pe Domițian. Și în loc de legături prietenești a avut parte de războaie. Pe Domițian l-a înfrânt în repetate rânduri. L-a avut adversar pe Traian, cel numit „Optimus princeps”. Și nevoit a fost să continue războiul cu uriașa forță a imperiului roman, luptând până la ultima picătură de sânge. Între anii 80 și 106 d.Hr., Decebal a întruchipat toate năzuințele poporului geto-dac. I-a întruchipat, mai ales, marea râvnă de a apăra țara și libertatea. Cu dacii lui, ajutat de fratele său Diegis și poate de sora lui, pe care legenda a numit-o Dochia, sprijinit de marele preot Vezina, cum îl sprijinise Deceneu pe Burebista, Decebal l-a înfrânt pe generalul roman Cornelius Fuscus, prefect al pretoriului, cu toate legiunile lui, și l-a ucis în luptă. A susținut prima bătălie de la Tapae, cu legiunile romane conduse de generalul Tettius Iulianus. Și chiar dacă victoria a fost de partea romanilor, mult mai numeroși și mai bine înarmați, totuși Decebal a știut să încheie cu împăratul Domițian o pace care i-a dat un răgaz de doisprezece ani, timp în care s-a pregătit pentru marea înfruntare din 101-106 d.Hr., în cele două războaie da-

co-romane, când Decebal l-a avut potrivnic pe Traian împăratul.

Acest aspru și neîndurător război, între adversari inegali ca forță militară, a fost un fapt excepțional care a cerut oameni din plămădă excepțională. Dacă Traian, cu oamenii lui, a săpat drumul roman prin Clisura de la Cazane și a construit uriașul pod peste Dunăre, de la Porțile de Fier, dacă a adus multe legiuni și flotă mare pe Dunăre, dacă a zidit castre romane în stânga Dunării, la Drobeta, dacă s-a lansat într-unul din cele mai bine pregătite războaie din istoria veche, Decebal și dacii lui au săvârșit același uriaș efort de a înfrunta, de a rezista cuceririi romane. Decebal s-a înarmat și a pregătit luptători și, mai ales, a zidit cetăți: „a întărit munții cu ziduri”, cum scria un contemporan. Un călător grec prin Dacia acelor vremi spunea că „vedea oameni luptând pentru stăpânire și putere” (romanii), „iar alții pentru libertate și patrie” (dacii).

Și, în ciuda amplelor și disproporționalelor pregătiri și posibilități, Traian a avut nevoie de două războaie ca să înfrângă vulturul dacic din Carpați și să se instăpânească în Dacia, prefăcând-o în provincie romană. Asediul Sarmizegetusei a fost mult asemeni asediului și cuceririi Cartaginei. Și aici romanii au copleșit eroica apărare a dacilor, conduși de neînfricatul lor conducător.

Pentru că mai existau daci liberi în Carpații din răsărit, Decebal a încercat să ajungă acolo, să continue lupta pentru libertate. N-a mai izbutit. L-a ajuns din urmă centurionul Tiberius Claudius Maximus. Dar inima lui de viteaz nu putea îndura să se știe prins. N-a vrut să împodobească, prin mărețu-i chip, carul de triumf al lui Traian. A preferat să moară liber și eroic, curmându-și singur zilele, acolo, sub un stejar, pe pământul dacic, pe care cu atâta energie l-a apărat și cu atâta fierbinte dragoste i-a cinstit libertatea. Și-a curmat singur o viață mândră, demnă, pilduitoare. Lupta îndrăzneță, biruințele dobândite, dreptatea cauzei, sfârșitul tragic, toate l-au urcat pe Decebal în panteonul istoriei, ca erou al strămoșilor și ca strămoș al eroilor poporului nostru.

LBRIS

We know
books

STRĂMOȘII DE PE COLUMNA TRAIANĂ

Să privim Columna Traiană. S-o privim cu multă luare-aminte. Și să prefirăm, cu interes și evlavie, acea unică și măreață cronică figurată, acea grandioasă epopee scrisă în piatră cu ascuțiș de daltă, după ce oamenii de la Dunăre și Carpați, dacii, și cei de pe Tibru, romanii, au scris-o cu sabia într-o amarnică înfruntare a două forțe care nu se lăsa, nici una, răpusă.

Columna a ridicat-o, din porunca lui Traian, un mare artist: Apollodor din Damasc. A așezat-o în centrul Romei. În Forumul pe care biruitorul dacilor îl voia mai mare și mai strălucit ca oricare altul. Și a așezat-o acolo, la loc de mare cinste, s-o vadă toată Roma imperială și toată Italia și Imperiul tot, mare cât lumea cunoscută pe atunci, s-o vadă și să se mândrească pentru vitejia romanilor și pentru uriașa lor putere, ca stăpâni ai lumii. Imperiul roman s-a prăbușit. Columna a rămas. A înfruntat vremurile. Are aproape patruzeci de metri înălțime (39,83). Spirala sculptată în jurul columnei măsoară două sute de metri și numără o sută douăzeci și patru de episoade din războaiele dacice, cuprinzând peste două mii cinci sute de figuri. În interiorul bazei, Hadrian împăratul a pus urna de aur cu cenușa celui care a biruit pe Decebal, iar în vârf, ca o încununare a columnei, măreața statuie a aceluiași Traian.

Cum ne găsim noi strămoșii pe acest epocal mo-

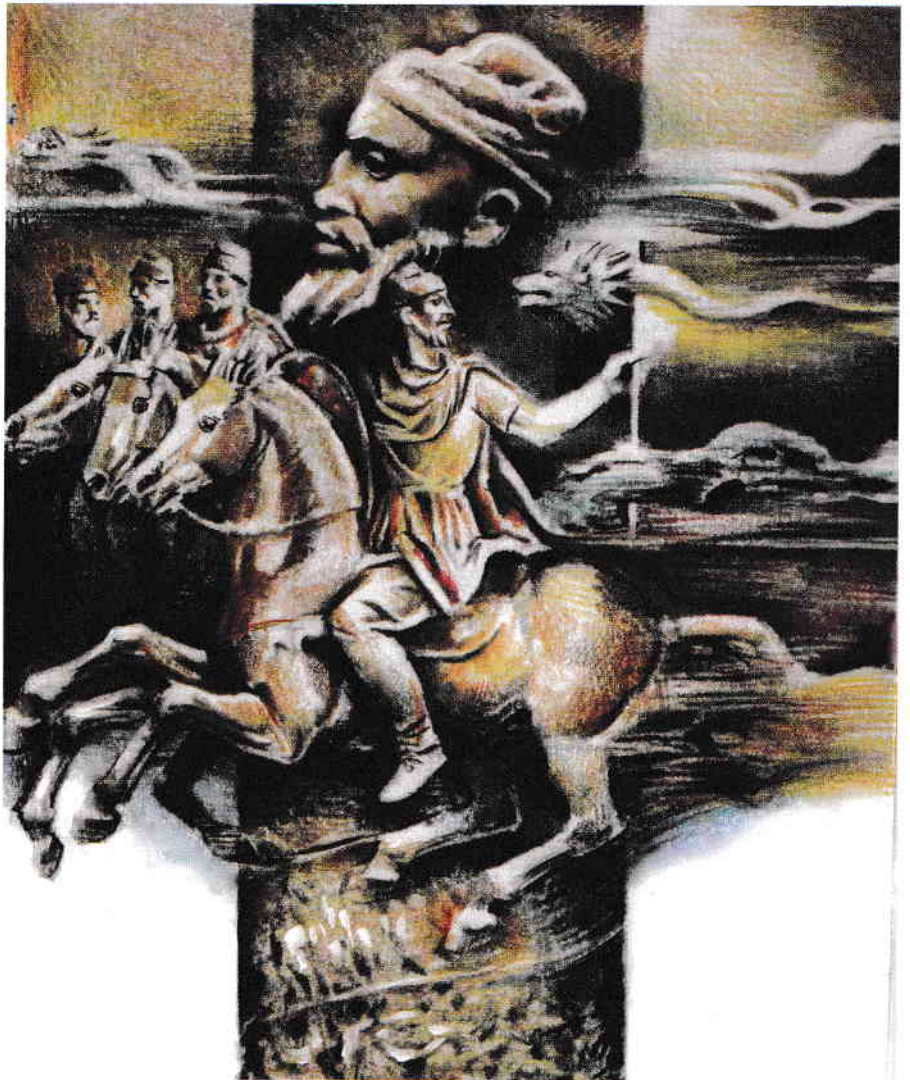
nument istoric și artistic, așezat drept în inima celui mai mare imperiu al vremii antice?

Ni-i găsim în cele două ipostaze contradictorii ale genezei noastre: dacii care se apărau și romanii care cucereau.

Columna Traiană este o istorie și o epopee a cuceririi Daciei în cele două războaie dintre anii 101 și 106.

Două războaie necruțătoare, pe viață și pe moarte.

Pe Columna Traiană meșterii au încrustat o scenă liniștită și tristă: femei cu prunci în brațe, bărbați și copii cu turme de vite – oi, capre,

boi – coboară din munți, după război, la vetrele lor. Mai încolo, între două trofee de arme dacice, simbolizând războiul câștigat, au sculptat o strălucită Victorie¹ înaripată, care a pus piciorul pe un coif dacic, căzut la pământ, ca să-și sprijine scutul înconjurat cu lauri, pe a cărui față se pregătește să scrie numele poporului învins: dacii.

Erau biruiți, dar nu-și păraseau vatra. O iubeau tot așa de mult, de fierbinte, ca și viața. Acești nefericiți înfrânți au acceptat, au trebuit să accepte stăpânirea Romei și altoiul colonizării. *Davele*, așezările lor, au devenit municipii: Drobeta și Apulum, Kapoca și Potaisa sau Ulpia

1 *Victoria* – zeița biruinței (în mitologia romană).

Traiana Sarmizegetusa. Cu truda și sudoarea lor s-a ajuns ca provincia romană din Carpați să se poată numi, pentru patricienii romani, *Dacia felix*.

Pe Columna Traiană oamenii sunt de piatră. Și zidurile. Și copacii. Și armele. Și sângele vărsat tot de piatră-i. Dar înainte de a fi fost scriși în piatră cu dalta lui Apollodor din Damasc, și copacii, și zidurile, și oamenii, și sângele au fost vii. Cu carne și oase, cu frunze și flori, cu gânduri și sentimente. Înainte de a fi fost dăltuite în marmură, toate acestea au fost aievia, calde, colorate, pulsând de viață: încleștare în numele supunerii sau al libertății...

LIBRIS

We know
books

